

כל המשפחה מחוברת סביב הזרף של אבא

מסרים מהדף היומי / גליון מס' 22 / פרשת האזינו תשפ"ב

עיצוב ייחודי
להדפסה חסכונית
מומלץ להדפיס
ולחלק בעבודה ובקהילה

מחפש שיעור או חברותא מתאימה?
מעוניין להתחבר לקהילה בסביבה שלך?
לברור רכז 'חלקי בקהילתי' באזורך:
052-7600080

סעודה שלישית

השבוע למדנו בגמ':

דף צ"ג:

"וכך היו כותבין בירושלים שעות"

הגמרא מלמדת אותנו השבוע על מנהגי ייחודי לירושלים: בשונה מהמנהג לציין בשטר רק את יום כתיבת השטר, בירושלים ציינו גם את שעת כתיבתו. כך כששני שטרות נכתבו על ידי אדם באותו יום, באחד העניק נכסיו לפלוני, ובשני לאלמוני, הכריעו לפי השעה הנקובה מיהו הזוכה.

הסבר למנהג זה אמר הגאון רבי זליג ראובן בנגיס, ראב"ד ירושלים: רבות מהלכות הקדשים שנהגו בירושלים תלויות היו בשעות, כגון חצות היום והלילה, שעה שישית ומחציתה, וכנהגו. כך הורגלו אנשי ירושלים לשים לב לחשיבותה של כל שעה.

אם נכיר בחשיבותה של שעה בודדת, נייקר כל דקה, נגלה כי ההספקים שלנו יעלו על כל דמיון.

הרב בנגיס עצמו היווה לכך דוגמה חיה: באחד הימים ערך בביתו מסיבת סיום הש"ס. תמהו המקורבים: "הרי לפני חודש ערך מסיבה זהה, וכי בחודש סיים את הש"ס פעם נוספת?" "לא בחודש סיימתי" השיב הרב בחיך, "כי אם בכמה דקות..."; "???" "אכן" הסביר: "מטבע הדברים, באירועים אליהם נקראתי כרובי ברית, חופה, וכדומה, נוכחתי בעיכוב של כמה דקות. במשך שנים קבעתי בדקות אלו סדר מיוחד ללימוד דפי גמרא, לבסוף הם הצטרפו לש"ס שלם.

איך זה קשור אלינו?

לכולנו זמני-ביניים רבים מספור, אם נשכיל לצוברם לזכותנו, נגלה כי חיינו כפליים מאחרים...

יום שבת

השבוע למדנו בגמ':

דף צ"ג.

"שנים שהטילו לכיס זה מנה וזה מאתים השכר לאמצע"

שניים השקיעו בעסק מניב; האחד מאה, וחברו מאתיים. כיצד יתחלקו ברווחים? הגמרא השבוע פוסקת פסק מיוחד: שניהם חולקים בשווה! מה ההיגיון בכך?! פירש הרא"ש: מדרך העולם, משקיעים 'כבדים' זוכים לקבל סחורה איכותית יותר במחיר טוב יותר, והרווחים גדלים בהתאם. נמצא ש'בעל המאה' הכפיל את איכות העסקה וממילא הכפיל את רווחיותה, ולפיכך הוא מקבל יותר מחלקו היחסי.

הסבא מקלם למד מכך על חשיבותה של כל מצוה. לתומנו סברנו שהלומד שעתיים - שכרו כפול משל הלומד שעה, אך מתברר שלא! מצוה אחת נוספת יכולה לשנות לחלוטין את מעמדו הרוחני של מקיימה, יותר מהכפלה כמותית.

במשך שנים כיתתו אשת הגאון מווילנא וחברתה את רגליהן לחסד ולצדקה. לאחר פטירתה של החברה נגלתה היא לאשת הגר"א בחלום: "זוכרת שפעם כשהלכנו יחד החווית לי בידך על גביר פלוני שכדאי להתרימו, ובעקבות זאת פנינו אליו והוא הרים תרומה נכבדה!?" - הזכירה לה, "אין לך מושג, חברתי היקרה, כמה גבה חלקך מחלקי בגין אותה תנועת יד קלה..." - סיימה, ונעלמה.

איך זה קשור אלינו?

לא נזול בשום מצוה! לא נברח בסוף התפילה. לא נפספס שום מעשה חסד - שכרן של מצוות גדול מכדי שנפסידו במחי יד.

ליל שבת

השבוע למדנו בגמ':

דף צ"ב.

"בעל חוב דיעקב כבעל חוב דעלמא דמי"

הגמרא מלמדת אותנו השבוע שאב שנפטר והותיר חובות, אי אפשר לתובעם מבנו, שכן חוב האב אינו חוב הבן.

יש בדבר כדי ללמדנו כי מוטב לאדם שיעשה בחייו בעבור ה'עולם-הבא' שלו, משיסמוך על בניו שלאחר פטירתו יעשו לעילוי נשמתו, הן בקושי יכול אדם לדאוג לעצמו לעולם הבא, וכי ביכולתו גם לדאוג לאביו...!!

ליצן העיירה נשאל פעם בבדיחותא: "ממה ניזונים המתים?", והשיב לאחר הרהור מעמיק: "טיפות ה'משקה' ופירורי העוגה הנותרים על הקבר - שאריות ה'תיקון' המוגש ביום האירצייט, הוא מזונם...". "וכי די בכך כדי להחיותם שנה שלימה" - שאלוהו, והוא השיב: "לכן הם נראים כך...".

הנמשל נוקב; אם לא ידאג האדם בעצמו ל'עולם הבא' שלו, ייתכן שיצטרך לבסוף לשאוב את חיותו הרוחנית רק מאותם קדישים בודדים שייאמרו לזכותו ביארצייט, מהמשניות שיאמרו במרוצה, ואולי גם מהברכות שייאמרו על ה'תיקון' שיוגש אלו הסומכים על כך, מי יודע איך הם נראים...

איך זה קשור אלינו?

פתגם-אמהות שגור הוא: 'על ילד אי אפשר לסמוך'. נשתדל לדאוג בעצמנו לחיי הנצח שלנו, כי רק 'מי שטרך ערוב שבת - יאכל בשבת'.